

LAUSUNTO

Helsinki 10.6.2026

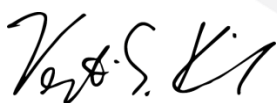
Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Asia: HE 81/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain, vankeuslain 10 luvun 1 §:n ja tutkintavankeuslain 6 luvun 1 §:n muuttamisesta

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveystieteellinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 240 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä yli 60 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Kaarina Tamminiemi, kaarina.tamminiemi@soste.fi, 040 5774614

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health

www.soste.fi

Yleisarvio

SOSTE kiittää valiokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain, vankeuslain 10 luvun 1 §:n ja tutkintavankeuslain 6 luvun 1 §:n muuttamisesta

SOSTE pitää hallituksen esitystä kokonaisuutena kannatettavana ja tärkeänä askeleena palliatiivisen hoidon ja saattohoidon aseman vahvistamisessa. Saattohoidon ja palliatiivisen hoidon kirjaaminen selkeästi lakiin sekä niiden määrittely osana terveydenhuoltojärjestelmää vahvistavat palvelujen yhdenvertaisuutta ja läpinäkyvyyttä koko maassa.

Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon aseman vahvistaminen

SOSTE katsoo kuitenkin, että pelkkä sääntely ei yksin riitä turvaamaan laadukasta ja yhdenvertaista saattohoitoa, vaan keskeistä on esityksen toimeenpano hyvinvointialueilla. Käytännössä tämä edellyttää riittäviä resursseja, henkilöstön osaamisen vahvistamista sekä toimivia ja saumattomia palveluketjuja. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kotiin vietäviin palveluihin sekä omaisten tuen vahvistamiseen osana kokonaisuutta.

Palveluiden yhdenvertaisuus ja saatavuus

SOSTE pitää perusteltuna, että palliatiivinen hoito ja saattohoito määritellään lainsäädännössä ja että niiden järjestämisvastuu kuuluu selkeästi hyvinvointialueille. Samalla on kuitenkin todettava, että saattohoidon saatavuudessa ja laadussa on edelleen merkittäviä alueellisia eroja, joiden kaventaminen edellyttää lainsäädännön lisäksi käytännön toimia palvelujärjestelmän tasolla.

Hoitopaikan valinnan joustavoittaminen

SOSTE suhtautuu myönteisesti hoitopaikan valinnan joustavoittamiseen. Mahdollisuus vaihtaa perusterveydenhuollon hoitopaikkaa kolmen kuukauden välein lisää potilaiden valinnanvapautta ja voi helpottaa erityisesti monipaikkaisesti asuvien tilannetta. Valinnanvapauden toteutuminen edellyttää kuitenkin, että palveluketjut toimivat sujuvasti eikä uudistus lisää eriarvoisuutta palvelujen saatavuudessa.

Tiedon avoimuus ja hoitotakuun seuranta

SOSTE pitää tärkeänä, että hoitoon pääsyä koskevan tiedon julkaisemista tiivistetään ja että tietoa tuotetaan aiempaa ajantasaisemmin. Tiedon tulee olla selkeää, vertailukelpoista ja saavutettavaa eri väestöryhmille. Pelkkä tiedon lisääminen ei kuitenkaan riitä, vaan sen tulee tukea myös palvelujärjestelmän ohjausta ja johtamista sekä johtaa konkreettisiin toimiin hoitoon pääsyn parantamiseksi.

Vaikutusten arviointi ja toimeenpanon edellytykset

SOSTE katsoo, että esityksen vaikutusarvioita tulisi täydentää erityisesti henkilöstövaikutusten, osaamistarpeiden sekä omaisten aseman ja jaksamisen näkökulmasta. Lisäksi tulisi tarkastella palvelujen kehittämisen pitkän aikavälin vaikutuksia sekä kustannusvaikutuksia suhteessa kasvavaan palliatiivisen hoidon tarpeeseen väestön ikääntyessä.

Yhteenveto

SOSTE katsoo, että hallituksen esitys vastaa osittain niihin tavoitteisiin, joita myös valiokunnan käsiteltävinä olevissa lakialoitteissa on esitetty. Esitys vahvistaa palliatiivisen hoidon ja saattohoidon asemaa sekä tukee palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

SOSTE korostaa, että palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kehittämisessä tulee huomioida sekä potilaan että läheisten hyvinvointi, palvelujen yhdenvertaisuus sekä toimivat palveluketjut koko maassa.